

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Amortizace vozů z pohledu škodní události

Havarovaný vůz je nepochybně nepříjemnou situací pro každého, zvláště pak, pokud poškozená strana nebyla viníkem. V případě dopravních nehod je kompenzace za poškozené vozidlo nejčastějším způsobem náhrady škody, který poškození u pojišťoven uplatňují. Při opravách zejména starších vozů je však v mnohých případech potřeba použít nové náhradní díly, díky kterým může dojít ke zhodnocení vozidla, tedy zvýšení jeho tržní hodnoty.

V těchto situacích pojišťovny odmítají proplácet náklady na opravu v plné výši, poukazují na opotřebení dílů - tzv. amortizaci a argumentují tím, že v důsledku nahrazení opotřebovaných součástí novými došlo ke zhodnocení vozidla a v případě vyplacení celé částky by na straně poškozeného došlo k bezdůvodnému obohacení. Jinak řečeno, poškozený by na škodní události vlastně vydělal. Majiteli vozidla pak pojišťovna sice zaplatí náklady na opravu, nikoliv však v plné výši, ale snížené o amortizaci náhradních dílů. Nicméně je třeba přihlídnout k tomu, že i přestože bude vozidlo opraveno novými díly, je jeho reálná tržní hodnota před nehodou vždy nižší než po nehodě. Cenu vozidla totiž snižuje již samotná skutečnost, že bylo havarováno. Další podstatnou skutečností je fakt, že ono „zhodnocení“, které pojišťovny velmi často uvádí, bylo poškozenému de facto vnuceno, a to protiprávním jednáním škůdce. V praxi pak nastává nepříjemná situace, kdy poškozený, ač neporušil žádné dopravní předpisy, je nucen zaplatit poměrně vysokou částku ze svého za uvedení svého vozidla do provozuschopného stavu.

Proti zmíněnému postupu pojišťoven se postavil i Ústavní soud, který uvedl, že „je-li za škodu považována újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného, a její výše je dána rozdílem mezi majetkovým stavem poškozeného před a po poškození, musí i rozsah náhrady škody zohlednit výši všech nutných prostředků, které byl poškozený nucen vynaložit k obnovení původního majetkového stavu, v daném případě k opravě vozidla tak, aby bylo z technického hlediska stejně provozuschopné jako před škodnou událostí. Pokud obnovení původního majetkového stavu není možné jinak než za použití nových náhradních dílů, oprava byla provedena účelně a směřovala jen k odstranění následků škodné události, nelze přenášet povinnost k úhradě nákladů na uvedení věci do původního stavu na poškozeného a neodůvodněně jej znevýhodňovat oproti škůdci.“^[1] Podle Ústavního soudu tak nelze po poškozeném požadovat, aby v rámci zachování stávající hodnoty vozidla hledal náhradní díly, které svým opotřebením odpovídají stáří vozu. Uhrazení celé ceny by mělo být pravidlem. Ačkoli Ústavní soud rozhodoval o této věci v době platnosti předchozího občanského zákoníku, Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí uvedl, že závěry lze uplatnit i v případě postupu podle nového občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014. Jedná se totiž o formulaci obecných ústavněprávních principů náhrady škody dovozených na základě ústavního práva vlastnit majetek ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.^[2]

Na havarovaném vozidle však kromě samotné škody dochází také k poklesu jeho reálné tržní hodnoty. Tato částka, stanovená znaleckým posudkem, představuje rozdíl mezi obvyklou hodnotou vozidla za předpokladu, že by vozidlo havarováno nebylo, a obvyklou hodnotou havarovaného vozidla po opravě. Jak již bylo uvedeno výše, havarovaná vozidla jsou celkově hůře prodejná a jejich cena je ve většině případů nižší právě kvůli tomu, že jsou po nehodě. Nejvyšší soud ve svém starším rozhodnutí konstatoval, že pokud po opravě věc nedosáhne tržní hodnoty, kterou měla před svým poškozením, nelze považovat tuto hodnotovou ztrátu za skutečnou škodu. V takovém případě má

poškozený nárok pouze na náklady, které byly vynaloženy na opravu věci.[3] Nicméně s tímto názorem se neztotožnil Ústavní soud, který ve svém novějším rozhodnutí naopak stanovil, že kromě náhrady škody v plné výši musí být poškozenému nahrazen také pokles tržní hodnoty vozu.[4] Uvedl, že výklad Nejvyššího soudu je v rozporu s principem úplného odškodnění a nedostatečně reflektuje ekonomickou tržní realitu.

Hodnota vozidla (nebo jakékoli věci) není závislá pouze na jeho technickém nebo funkčním stavu, ale obecně na tom, jaký prospěch může přinést svému vlastníkov. Pojem hodnoty nelze rozumně definovat bez zahrnutí pojmu užítku. Tento užitek může samozřejmě spočívat v běžném používání vozidla v každodenním provozu, ale také v možnosti vlastníka pronajmout ho nebo prodat podle jeho aktuálních potřeb a preferencí. Pokud totiž dojde ke škodě na věci v důsledku protiprávního jednání, je klíčové podle principu úplného odškodnění zajistit obnovu hodnoty této věci nebo ji plně nahradit finančně ve všech směrech. Není dostatečné, pokud je obnovena pouze její funkční nebo technická hodnota. To by totiž automaticky omezovalo právo vlastníka nakládat s věcí ve stejném rozsahu a za stejných podmínek jako před poškozením věci. Jinak řečeno, i když dojde k obnovení celkové funkční hodnoty věci díky opravě, pokud není plně obnovena tržní hodnota, věc neposkytuje vlastníkov stejný užitek, a škoda na věci tedy není dostatečně kompenzována. Pokud poškozený jedná rozumně z hlediska ekonomických aspektů a jeho hlavním cílem není zneužít situace (například v případě opravy vozidla v autorizovaném servisu) a zároveň požaduje náhradu rozdílu mezi tržními hodnotami (aby obnovil tržní hodnotu věci), nelze považovat za nespravedlivé, domáhá-li se plné náhrady škody. Je však důležité, aby proběhla kompenzace nákladů v příčinné souvislosti se škodou na věci a protiprávním jednáním škůdce. Nejvyšší soud také upozornil, že i škůdce by měl být chráněn proti excesům poškozeného, například v případě uplatnění náhrady škody za příliš drahou opravu. Tento problém je však úkolem soudů nižších instancí.

Později i Nejvyšší soud přehodnotil situaci, když konstatoval: *„Jestliže byly poškozenému nahrazeny náklady na opravu vozidla po nehodě, avšak po provedené opravě se hodnota vozidla nedostala na úroveň původní obvyklé ceny, je zde stále majetková újma poškozeného, způsobená na vozidle, a to v rozsahu rozdílu mezi obvyklou cenou vozidla před poškozením a obvyklou cenou vozidla po opravě, k jejíž náhradě je škůdce povinen.“*[5]

Změna okolností nastane v případě tzv. totální škody. Jedná se o situaci, kdy vozidlo není možné opravit s ohledem na jeho stav po pojistné události. Stejně tak je totální škoda určena ve chvíli, kdy oprava vozidla převyšuje jeho reálnou hodnotu. V tomto případě si často poškození pronajímají náhradní vozidlo. Také v této souvislosti vznikají náklady za pronájem, které pojišťovny odmítají zaplatit. Podle Ústavního soudu není výše škody v podobných situacích určena pouze hodnotou vozidla, které bylo poškozeno, ale také náklady, které by poškozený nemusel nést, pokud by k škodě nedošlo. Hlavním účelem náhradního vozidla je zajistit, aby pojištěnec udržel určitý životní standard v situaci, kdy je jeho vozidlo částečně nebo zcela poškozeno. V této situaci neexistuje žádný důvod, proč by tyto náklady měl nést poškozený, pokud jsou rozumně a účelně vynaloženy.

Řidič, který nehodu nezavinil, by tak neměl být nadměru poškozen, a to nejen na vozidle samotném, ale i na svém způsobu života, na druhou stranu je nutné tuto skutečnost vybalancovat tak, aby nedocházelo ke zneužívání práva na náhradní vozidlo, a proto je vždy potřeba přihlížet ke konkrétním okolnostem každého jednotlivého případu.

Na závěr lze uzavřít, že smyslem náhrady škody je zajistit, že poškozený bude plně kompenzován za ztrátu majetku. Proto je nezbytné v každém konkrétním případě zhodnotit finanční situaci poškozeného před vznikem škody a poté, co byla provedena oprava poškozeného vozidla. Rozsah náhrady škody by měl zahrnovat veškeré potřebné náklady na obnovení původního majetkového stavu vozidla, tedy jeho původního stavu provozuschopnosti a také rozdíl mezi tržní hodnotou vozu před a po nehodě. Pokud oprava poškozeného vozidla nepřinese zřejmý a konkrétní prospěch pro

poškozeného, což by mohl odborně posoudit pouze znalec, není spravedlivé požadovat od poškozeného, aby platil náklady spojené s nehodou, kterou nezpůsobil.

[Purkyt & Co. advokátní kancelář](#)

náměstí 14. října 496/13
150 00 Praha 5

Tel: +420 257 223 737

E-mail: office@purkyt.cz

[1] [Nález Ústavního soudu ČR ze dne 19. března 2008, sp. zn. II.ÚS 2221/07.](#)

[2] [Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. října 2017, sp. zn. 25 Cdo 2782/2017.](#)

[3] [Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. října 2014, sp. zn. 25 Cdo 3118/2012.](#)

[4] [Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. dubna 2017, sp. zn. II.ÚS 795/16.](#)

[5] [Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. října 2017, sp. zn. 25 Cdo 2782/2017.](#)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)